

ARNHEMSCHE

COURANT.

Donderdag.

5 September.

Het protest van den heer Mr. DIRK DONKER CURTIUS.

Onder dit opschrift leest het *Handelsblad* van 29 augustus eenige kolommen, even als de heer DONKER CURTIUS, aanvankelijk geen bepaald doel bestemd. Te vergeefs toch zou men in dien ontzagelijken brief van woorden een enig argument zoeken, hetwelk nadere beschouwing verdient; de wonderlijkste vermoedens, verdraaijingen, magtspreuken, en *débuge de mots sur un désert d'idées*. Maar een groot gedeelte des publieks schein een antwoord te verwachten, eene beschaming van zoo openlijk verkondigde illiberaliteit te verlangen; dagelijks ontving de *Arnhemse Courant*, stukken, vol verontwaardiging, tegen de Handelsbladsche Thersitica gerigt. — Wij besloten dus er eenige woorden van te zeggen, en eenige weinige punten aan te duiden, waarnaar men al het overige afmeten kan.

Het *Handelsblad* begint met te vragen: »Is het bij toeval of niet opzet geschied, dat de *Arnhemse Courant* in hetzelfde nummer waar wij » het manifest tegen de grondwet van Mr. DIRK DONKER CURTIUS aantreffen, » eene lofrede heeft geplaatst op Mr. DANIEL O'CONNELL? Zou die courant » aan den steller van dat manifest de rol willen doen spelen van den Ier- » schen volksopruijer, dien zij aldus beschrijft? — — enz.

De brief van Mr. DIRK DONKER CURTIUS is ovanmin een manifest tegen de grondwet, als het stuk over DANIEL O'CONNELL eene lofrede op denzelfden is. De brief van den heer DONKER CURTIUS is, zoo men wil, een manifest tegen de schijnbare staatkundige onverschilligheid in Nederland, — een protest » tegen elk ontwerp (van grondwet), hetwelk ons tot bespotting der tijdgenooten en tot schande van het nageslacht zou maken? Het stuk betrekkelijk O'CONNELL is geene lofrede, maar eene schets van den opmerkelijken man en den toestand van Ierland; niet door de redactie der *Arnhemse Courant* geschreven, maar, gelijk men uit het opschrift zien kan, van eene vreemde hand afkomstig. Dat beide stukken in hetzelfde nummer verschenen, was blootelijk toeval; wij hadden er nooit aan gedacht dat Ierland tusschen den toestand van Ierland en den van Nederland eenen hoogen rang zou kunnen innemen, en is vragen of men den heer DONKER CURTIUS de rol van O'CONNELL zou willen doen spelen.

Indien het *Handelsblad* hier eene geheime gedachte verried, en tusschen Ierland en Nederland eene gelijkenis zond, dat wij niet vinden, dan nog meer wij aan dat ministeriële blad doen opmerken dat de heer DONKER CURTIUS, die in de Tweede Kamer, gelijk de heer O'CONNELL did is van het Ierland, al het wat hij wil, met zedigenaamste verzamelingen van woorden, en met de Ierland, worden uiteengesmeed, bezwaart, als Ierland, met de Ierland, voor ontelbare volksvergaderingen, gelijk men die in Ierland, durft toelaten.

Na deze beantwoording der vraag, door het *Handelsblad* aan de *Arnhemse Courant* gerigt, komen wij aan zijn gevoelen omtrent den stijl van den heer DONKER CURTIUS en deszelfs stellingen, » die geen oogenblik den toets kunnen doorstaan, noch van de geschiedenis, noch van het staatsrecht, noch zelfs van het eenvoudige gezonde verstand? maar aan wier bestrijding het *Handelsblad* toch bijna drie kolommen kriegelschrift wijdt. Nog klugtiger dan de vergelijking insschen de heeren DONKER CURTIUS en O'CONNELL vonden wij het, het *Handelsblad* over stijl te hooren spreken! Aanspraak op stijlkenis althans hadden wij nooit gedacht dat in zijne gezinningen viel. Met welk verscheurend smartgevoel moet de heer DONKER CURTIUS, wiens pleitredenen men uit omliggende steden gaat hooren, en wiens vlagschriften telkens de algemeene aandacht wekken, deze afkenning van zijn stijl hebben vernomen.

Maar het Ciceronische *Handelsblad* was dan ook zoo gebelgd over de weinige bewondering van den heer DONKER voor » onze vaderlandsche op de zeden en behoeften des volks geschoeide instellingen (volgens het gevoelen van al degenen die er door bevoorregt worden), welke menig vreemd land ons henijdt; » die dan ook door welk vreemd land overgenomen of nagevolgd zijn? en door welk vreemd blad buiten de *Gazette de France* zijn aangeprezen?

Het *Handelsblad* wil het wel erkennen: » Mr. DIRK DONKER CURTIUS is een goed pleitbezorger, welbespraakt, eerlijk en rechtschapen van inborst, een warm vriend van zijn vaderland, een voorstander van het recht, een onverschrokken vijand van onrecht en geweld; » maar hij gaat mank aan het envelop, » waarmede in de laatste vijftig jaren vele advokaten zijn behebt geworden. Omdat hij goed weet te oordeelen over eene kwestie van erfdienstbaarheid, of met glans een huisbreker van de galg heeft vrijgepleit, » moet hij ook de noodige talenten te bezitten om den staat te bestraffen, » wat nog moeilijker is, te hervormen. Iemand die den heer DONKER

curtus zeker wel zoo goed kent als het *Handelsblad*, schrijft ons uit » Gravenhage, dat men zich aldaar niet herinnert wien de heer DONKER CURTIUS met room van de galg heeft vrijgepleit; in de laatste twintig jaren moet Zijn Ed. meer dan duizend civiele processen hebben behandeld, maar geen tien criminele, en daaronder geen enkel van eenen huisbreker. Dat men overigens een zeer bekwaam advokaat zou kunnen zijn zonder gróote staatkundige kennis te bezitten, zal wel iedereen toegeven; maar misschien zal niet iedereen evenzeer toegeven, dat iemand die noch naam noch kwaliteit opgeeft, meer bevoegd is om over staatkundige onderwerpen te spreken dan advokaten, dat is, doctoren in de regtsgeleerdheid, die de akademische lessen over staatkunde hebben bijgewoond, en er misschien wel zoo veel staatkunde uit hebben geleerd als welke is uwe kwaliteit, anonyme Cicero van het *Handelsblad*?

Gij hebt den Handel zien glijdagheen over het jongste geschrift des heeren DONKER CURTIUS over de spoorwegen; zou het ook geweest zijn omdat het *Handelsblad*, hetwelk toen nog minder ministeriël was, dat geschrift letterlijk tot de drukfonten toe, overnam?

Na neemt gij euvcl dat de advokaat u » in eenen barbaarschen stijl een aantal gemeenplaatsen opdischt. Dat alles, zegt gij: » staat immers reeds geschreven in de boekjes, die men ons als kinderen tot belooning van vlijt » present deed. Wel mogelijk, Cicero; maar er zijn waarheden die men niet te dikwijls herhalen kan; dit kunt gij elken zondag in de kerk leeren, waar men u in uwe gevorderde jaren, en bij uwe grijze ondervinding telkens waarheden voorhoudt die gij ook reeds in uwe schoolboekjes hadt gelezen — maar hu en dan verzuimd.?

De heer DONKER CURTIUS schreef: » Welk eenling kan haar omvatten, de verhouding en omvang met andere natien, het diplomatiek verkeer met haar? al de behoeften naar buiten, ter zee en te land? de belangen van handel, landbouw en nijverheid? de onderlinge waarborg tegen zeeën en stroomen? de bescherming onderling door goede regtsbedeeling met al wat die aankleeft? Wie kan op 3000 uren afstands koloniën besturen? »

Daarop vraagt het *Handelsblad*: » waar is het land daar wij al deze takken minister van buitenlandsche zaken, van oorlog, van den waterstaat, van koophandel en nijverheid? Is hij tevens gouverneur der koloniën? Zoo neen, wat beteekent dan het door u aangevoerde argument en waartoe moet het leiden? »

Maar, zoo ja, *Handelsblad*? Want men zou kunnen meenen in Nederland al deze takken van bestuur in ééne hand vereenigd te zien; zonder dat de vorst den naam heeft van minister van buitenlandsche zaken, van oorlog, enz, zou hij van al die takken van bestuur de eigenlijke minister; dat is het recht kunnen zijn, tenzij de meenen, die den naam van minister dragen, niet anders zijn dan de verbarissen der koning. En dat dit in Nederland juist het geval is, zou niet moeilijk vallen aan te tonen. Wij willen dat gaarne in een afzonderlijk artikel ondernemen; het onderhavige is reeds lang genoeg. En wij meenen genoegzaam te hebben voldaan aan de voorgestelde taak om door de toelichting van eenige punten den aard van het geheel te doen waardenen. De verantwoordelijkheid der ministers, welke in 1830 ook de graaf VAN ROEMDORF wilde, en waarvan in 1831 onze minister van buitenlandsche zaken niet vreemd was; de oproeping van stemgeregtigden en regstreeksche verkiezingen, ook door ROEMDORF aangeraden, mogen zoo vele ongerijmdheden schijnen in de oogen des *Handelsblads*; hoe groot, en hoe verdiend, gelijk wij boven aantonden, zijn gezag ook moge wezen, wij geven in bedenking dat van den graaf VAN ROEMDORF er tegen te doen wegeen.

TURKIJE.

Konstantinopel, 14 aug. Den 9den heeft er in Pera een brand plaats gehad, die een groot gedeelte der voorstad in asch legde. Des voormiddags ten 11 ure barsite de vlam uit, in eene door Armentiers bewoonde straat, en daar hulp eenigen tijd uitbleef, verbreidde zich de brand spoedig overmate, dat men denzelfden niet meer meester worden kon. Alleen de richting van den wind had men het te danken, dat het door Fransche bewoonde gedeelte van Pera niet, gelijk voor acht jaren, een roet der vlammen werd. Berst ten één ure des nachts gelukte het den Franschen blusschen; het getal der afgebrande huizen wordt tusschen 1000 en 2500 opgegeven. *Hakim-pacha* en de pacha van Topkapu hebben bij deze gelegenheid veel ijver aan den dag gelegd. Ook de prins van Joinville heeft er wezenlijk toe bijgedragen om den brand te blusschen, naardien hij door de matrozen van de hier ten anker liggende Fransche flag *L'Argus* eencheide deze huizen omringel had, het was de Fransche flag *L'Argus* die den brand af te spijden. De sul-

tan heeft bevolen 500 tenten ter beschikking der afgebranden stellen, als mede geld en levensmiddelen onder hen uit te deelen. (K. Z.)

Van de Turksche grens, 19 aug. De Fransche admiraal Roussin heeft, ten gevolge van het uitwijkende antwoord der Porte, van zijne aanvraag om eenen firman tot doortocht der Bardanellen, afgezien, alleenlijk, naar hij zegt, uithoofde dat hij vreesde, daardoor aan de Porte nieuwe moeilijkheden te berokkenen. Lord Ponsonby volgt zijn voorbeeld, en wil met den admiraal Roussin een gunstiger oogenblik afwachten. — Zoo even passeert een naar Weenen bestemde koerier deze grens; naar men zegt, brengt hij de tijding uit Konstantinopel, dat Mehemed-Ali de hem voorgestelde voorwaarden aangenomen heeft, en zich met den erfelijken troon van Egypte en Arabië vergenoegen wil. Daarbij verlangt hij voor zijnen zoon Ibrahim-pacha het bestuur van Syrië en Adana. (K. Z.)

Konstantinopel, 14 aug. Volgens hetgeen tot nog toe uit het onderzoek naar den brand in Pera is gebleken, ontstond dezelve uit onvoorzigtigheid der inwoners. (Allg. Zeit.)

RUSLAND. Den 19den dezer maand heeft de raad der staatskrediet-inrigtingen zijne jaarlijksche zitting gehouden; deze zitting werd geopend door den minister van financiën, graaf v. Cancrin, met eene uitgebreide redevoering, welke de Peterburgsche Handels-courant in haar geheel mededeelt. Uit dezelve blijkt, dat de commissie van amortisatie, gedurende het jaar 1830, wederom schatkist-biljetten ter waarde van 1,640,000 roebels ingetrokken heeft. Deze biljetten zijn des namiddags openlijk verbrand. (Pr. St. Z.)

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Men meldt uit Tromsøe: Op zijnen togt van hier noordwaarts, maakte dezor dagen de stoomboot *Prinds Gustaf* eene wending naar Havesund, de handelplaats die het naast bij den noordkaap ligt. Er bevonden zich op de boot verscheidene passagiers, inzonderheid Franschen, van het naar Spitsbergen bestemde schip *Recherche*, welke deze reis deed met oogmerk om te Havesund de buste van den koning der Franschen op te rigten, ter herinnering dat Lodewijk Philips, als emigrant, gedurende den Franschen revolutie-tijd, aldaar eenen nacht vertoefde. — In onze wateren is iets gebeurd hetwelk men voor eene fabel zou houden, indien het niet door de ontwijfelbaarste getuigen gestaafd ware. Twee mannen zijn, op eene roeiboot, de ijszee doorgevaren, 100 zeemijlen yer, om op Spitsbergen dons te verzamelen, en zij zijn daarna met eene hoerdelheid daarvan, 300 species, wegd. gelukkig teruggekeerd. De namen dezer twee waaghalzen zijn *Jonas Wilbr* en *Gian Tegen*. De eerste had meermalen knecht. (H. Z.)

DENEMARKEN.

Kopenhagen, 21 aug. De Roeskilder standen hebben aan den koning eene petitie gerigt tot afschaffing der loterij, naardien de ervaring in de laatste jaren herhaaldelijk geleerd had tot welke droevige ellende de speelsucht kan leiden, hoe zij de huisgezinnen van welvaart en rust berooft, en zedeloosheid bevordert. (Pr. St. Z.)

DUITSCHLAND.

Uit het *Hannoversche*, 26 aug. Het wordt mij wee aan het hart, als ik den toestand mijns vaderlands beschouw. De hoop op eenen geregelden regtstoestand verdwijnt meer en meer, en aan eene verdragmatige overeenkomst tusschen de regering en de standen valt niet te denken, vermits de gebeurtenissen van 1830 alle schaduw van vertrouwen weggenomen hebben, en in het geheele land slechts wantrouwen heerscht, hetwelk niet alleen het maatschappelijk maar ook het familie-leven stoort; de vader twist met den zoon, de huwman sluit den buurman zijne deur. De predikanten op het land, in de vlekken en in de kleine steden zijn de bemiddelaars in de huisgezinnen en tusschen de bureu, als er twist ontstaat. Het algemeen vertrouwen in deze waardige geestelijken heeft tot nog toe menige uitbarsting weghouden. (L. A. Z.)

De *Hamburger Neue Zeitung* deelt den volledige inhoud mede van het scheepvaart- en vriendschaps-verdrag hetwelk den 18den mei, te Londen, door den gevolgmagtigen der Hansesteden, Hamburg, Lubbeck en Bremen, en den gevolgmagtigen der Pruisische en den Turkschen minister van buitenlandse zaken, tusschen de Ottomaansche Porte en de drie genoemde vrijstedes is gesloten, met de aanmerking dat de ratificatiën dezor dagen zouden plaats hebben. (L. A. Z.)

OOSTERRIJK.

Weenen, 27 aug. De vorst van Meiningen heeft nu ver hersteld dat gisteren het laatste bulletins nopens zijne gezondheid is bekend gemaakt. (Oestr. Beob.)

De Hongaarsche rijksdag heeft besloten de koninklijke voorstellen eerst in overweging te nemen en over dezelve te beraadslagen; hij houdt zich thans bezig met het onderwerp der rekruten. (A. Z.)

ENGLAND.

Londen, 31 aug. Volgens het ministerieel dagblad, schijnen nog verdere wijzigingen in het kabinet op handen te wezen. De secretaris van staat voor de koloniale en binnenlandsche zaken, lord Nor-

manby en lord J. Russell, zouden van posten verwisselen; de heer Gordon den heer Baring, als secretaris van de thesaurie, en de heer Macaulay den eerstgenoemden bij het bureau voor de indische zaken opvolgen. Ook verzekert hetzelfde blad, dat lord Palmerston zijn ontslag als secretaris bij het departement van oorlog aan H. M. heeft ingediend.

O'Connell heeft eergisteren eene vergadering der voorloopige maatschappij te Dublin bijgewoond, en gezegd, dat de tijd gekomen was, waarop zij zich moest ontbinden, en men op maatregelen bedacht behoorde te zijn, om de herroeping der unie tusschen Groot-Britanje en Ierland te bewerken. Genoemde maatschappij was opgericht om te beproeven of men, zonder toevlugt te nemen tot de herroeping der unie, de uitbreiding van het kiesregt, de stemming bij balotage, de kortstondige parlementen en de gelijkheid van godsdienstige regten verwerven kon. Daar nu alle pogingen, hiertoe bij het parlement aangewend, mislukt waren, meende de heer O'Connell dat men andere middelen in het werk moest stellen, en zou aanstaanden maandag nadere voorstellen tot dat einde doen.

Het tournoi te Eglintoun-Castle gaat werkelijk door. De dagbladen zijn vervuld met de lang gerekte beschrijvingen van den optogt, de toebereidselen, de parading en de toelating van de ridders tot het kasteel, en schildknapen zijn in tenten aan de uiterste zijden van het strijdperk opgevoerd, en het geheele kasteel van Eglintoun is met gasten vervuld. De feestmaal derwaars is zoo aanzienlijk, dat vele honderde personen onder den blooten hemel hebben moeten overnachten. Het kasteel is zeer schoon, ongereer 26 mijlen van Glasgow gelegen. Men rekent dat wel 60,000 personen dit steekspel, hetwelk geheel op den ouden ridderlijken voet is ingerigt, zullen bijwonen. Het strijdperk is 300 voet breed en 600 voet lang. De zalen van het kasteel, inzonderheid de groote eetzaal, is zeer gepast op oude ridderhaftige wijze ingerigt.

FRANKRIJK.

Parijs, 31 aug. De heer de Lamartine vervaardigt een treurspel voor de tooneelsteelter Rachel, en de heer Victor Hugo houdt zich bezig met een nieuw tooneelspel, uit den tijd van Lodewijk XIV.

Parijs, 1 sept. Het gerucht, dat koning Lodewijk Philips ongesteld was, en dat men aan den hertog van Orleans bevel had gezonden, onmiddellijk naar Parijs terug te keeren, blijkt van grond te zijn ontbloe.

De koning en de koningin der Belgen zijn gisteren op het kasteel van Ea aangekomen. HH. MM. kwamen van Oslende over Duinkerken en Boulogne.

Eene telegrafische dépêche uit Bayonne van den 30sten meldt, dat de bijeenkomsten der Oerchristelijke bevelhebbers, den 26sten gehouden, eene geheele scheuring tusschen den *Charles* en *Mario* heeft veroorzaakt; de laatste, na een strijd met de taljons, naar Aspeytia is getrokken.

BELGIE.

Brussel, 1 sept. De koning en de koningin, welke zich naar het kasteel van Ea hebben begeven, zullen hetzelfde morgen of overmorgen verlaten. Zij worden ter bijwoning der september-feesten te Brussel terug verwacht.

De tentoonstelling is geopend. Zes honderd schilderstukken zijn reeds geplaatst. Onder dezelve vindt men werken van verscheidene Nederlandsche meesters, als *Schelfhout*, *Koekkoek*, *Eekhout*, *Kruseman* en anderen.

Brussel, 2 sept. De opbrengst van den tol op de Scheldevaart heeft gedurende de maand augustus eene som van 62,000 francs bedragen.

Men spreekt van de bijeenroeping der kamera in den loop der komende maand. Het onderzoek van de geloofsbrieven van de afzender, welke vertegenwoordigers en senateurs en dringende verzoeken moeten oorzaken zijn van deze vroegering van het gewone tijdstip der opening.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 2 sept. Door het gouvernement is bekend gemaakt, dat, volgens een van wege de Pruisische regering ontrangen berigt, tengevolge der longziekte, welke hier te lande op sommige plaatsen onder het rundvee heerscht, in Pruisen bepaald is, dat, tot wederopzeggens toe, uit het koninkrijk der Nederlanden in de Rijnprovinciën geen rundvee zal mogen worden ingevoerd, welks afkomst uit een gezond, van de bedoelde ziekte geheel bevrijd oord, niet door eene behoorlijke, in geloofwaardigen vorm opgemaakte verklaring van het plaatselijk bestuur, maar door een ander worden ingevoerd, vermits de verklaring afzonderlijk getuigd moet worden te voeren stuk van.

Bovendien is bereids door den landraad in het district Rees gezorgd, dat te Elten en Emmerik het ingevoerde vee, nopens den toestand van deszelfs gezondheid, door deskundigen zal worden onderzocht, terwijl het sieke of verdacht bevonden vee onverwijld teruggewezen zal worden, al ware het, dat hetzelfde van eene gezondheidsverklaring ware voorzien; zullende gelijksoortige schikkingen, op den linker rijnouever, en waarschijnlijk ook in Westfalen, getroffen worden. Voorts is bepaald, dat de bedoelde verklaringen, nadat deze bij het eerste kantoor van inkling in Pruisen zijn gevisceerd, aan de drijvers van het vee zullen worden teruggegeven; ten einde hun bij den verderen vervoer binnen 's lands tot verantwoording te kunnen dienen.

Gravenhage, 1 sept. Van wege het departement van oorlog is last gegeven, om aan al de personen, tot de nationale militie behorende, van

de lijdagen van de jaren 1830 tot 1834 ingesloten, thans nog met onbe-
paald verlof van hunne corpsen afwezig, voor den 15den september aan-
staande, hun geheel ontslag van de dienst te verleen, en dienvolgens
hun paspoort te doen uitreiken.

's Gravenhage, 2 sept. Dezer dagen is in het licht verschenen een be-
rigt van intekening op een werk, geschreven door Mr. P. Simons en geti-
teld: *Bijdragen tot de geschiedenis der Nederlandsche financiën sinds
1795 tot op den tegenwoordigen tijd.*

Nijmegen, 3 Sept. Gisteren avond kwamen alhier, per stoomboot van
Keulen, aan, H. K. H. de erf-groot-hertogin van Hessen-Darmstadt, H. K.
H. de groot-hertogin van Baden en H. K. H. de prinsesse Maria van
Baden, vergezeld van Z. H. de prins van Saxe, opper-hofmeester, en ba-
ron von Schreckenstein, eerste kamerheer van H. K. H., en verder aan-
zienlijke en talrijk gevolg. Na in het logement het *Hotel der Nederlan-
den*, aan het Meer-Sanctus, te hebben overnacht, hebben deze voornamste
personen heden morgen de reis, per stoomboot, naar Rotterdam en ver-
der naar 's Hage vervolgd.

Asok, (Gelderland) 23 aug. De hervormde gemeente alhier was sedert
den jare 1820 vernietigd, en in die van Buren ingelijfd. Het heeft Z. M.
onzen geliefden koning, bij besluit van den 28sten jany 11, n°. 113,
behaagd te bepalen, dat zoodra de hervormden alhier het kerkgebouw
zoodanig zouden hebben hersteld, dat de openbare godsdienst weder op
eene voegzame wijze daarin kan plaats hebben, het aan hen zal worden
toegestaan, dat gemeente op zich zelve uit te maken. Dien ten gevolge
hebben wij op heden voorloopig gezorgd voor al hetgeen ten voorschreven
einde noodig was, en verblijden ons derhalve in de hoop, van weldra
ons wederom hersteld te zien in het genot van een voorregt, sedert zoo
vele jaren alhier niet gekend. En wanneer wij, gelijk zulks mede elders
plaats vindt, uit de hand van Z. M. en die der Christelijke liefde, eene
gijne woning voor onzen leerjaar mogen ontvangen, dan zal zich de
gemeente alhier in hooge mate aan den koning en onze geloofsgenooten
verplicht rekenen, en wij, die aanvankelijk met de meeste bereidwilligheid
alles opofferden wat wij konden, zullen alzoo het toppunt onzer wenschen
hebben bereikt.

Mengelwerk.

**Iets over een onlangs verschenen vlugschrift,
getiteld: De lof der Geneeskunde in Ne-
derland; aan den onbekenden schrij-
ver van hetzelve.**

Het onlangs verschenen vlugschrift, getiteld: *De lof der geneeskunde in
Nederland*, (gedrukt bij HAMELAU TACKER, te Amsterdam; 1839) is zoo
verreemd voor ons land, en voor onze geleerden, en voor onze academiën,
dat ik niet kan verstaan en professor en derzelve, dat ik en ieder regt-
vaardig Nederlander, die zoodanige uitermate verheerlijkt hen. Ik vind het
daar alleen maar een klein beetje van de waarheid te zien, en dat van
te weten, dat de geneeskunde in Nederland, sedert de reformatie, in den hand van
zijn stik eenige mate van verheerlijking heeft ondergaan, welke hij anderen, die
daarop (zoo het kan) wel eens voortaan) nog meer aanspraak zouden kun-
nen maken, jaloerschheid zoude kunnen te weeg brengen. Als men dan
toch eenmaal aan het jubelen en lofzingen is, had men ligt andere plaat-
sen en andere personen ook kunnen vermelden; het kan zijn, en het is
werkelijk zoo, dat niet juist thans op dit tijdstip hunne verdiensten zoo uit-
blenken, dat hunne voortgang en verheffing al eenige jaren is geleden, maar
het is toch ook waar, dat wij de vaart welke hunne plaatsing en hunne
reputatie op eens nam nog hebben aanschouwd. Moeten wij dan alles op
één hoofd verzamelen? dat is niet dankbaar. Of het kan zijn dat de
schrijver van den lof hen reeds vergeten heeft, omdat zij gedurende die
jaren niets van zich lieten hooren. Maar mijnheer, na storm volgt stilte,
en na die vlugge sprongen heeft men tijd noodig om zijne denkbeelden
en kollegiën te regelen; de kunst doet wel sprongen, maar de natuur
niet, en het kan daarenboven ook wel zijn, dat de zoo verheven geplaatste
zonen, zeven of vrienden van hoogleeraren op dat verheven standpunt eerst
begonnen zijn hun vak te overzien, (gelijk men op alle hooge plaatsen
beter zien kan) en dat zij zoo verstomd zijn geweest over den omvang der
wetenschap en over de diepte van inzichten welke dat vak vereischt, dat zij
voortaan geen woord meer laten hooren.

Ik breng dat alles bij, om u aan te woenen dat gij ten strengste vergeten
hebt melding te maken van personen, op welke ten minste zooveel lof past
als gij hebt vermeld. Waarlijk, doet te doen schijnen alsof wij eerst in
1839 zoo ver gevorderd zijn, doet gij aan de vroegere jaren en geleerden
onrecht. Wat hebben wij niet vroeger in Utrecht gezien? wat in Gronin-
gen, Amsterdam en Franeker? Ik houd er niet van om namen te noe-
men, ik noem, zoo als ge ziet, dan liever mijn eigen naam, schoon dat
niet politiek en niet dankbaar is.

Hoe de namen dan ook zijn mogen, zalig zijn de bezitters; datgaen,
waarom gij lofsagt, is meer gebeurd, en wij waren voor ettelijke jaren
op datzelfde onverschillige standpunt waarop gij nu pas markt dat de genees-

kunde staat. Onze manier van benoeming tot hoogleeraar geeft misschien
tot dergelijke schitterende gebeurtenissen aanleiding. Daarenboven is het
niet vreemd dat hooge ambten, talenten, eereposten en wat dies meer zij,
in ons land erfelijk zijn. Dat zij natuurlijk alles in het bloed, en het is
niet te berekenen tot welke hoogte zulke geslachten bij al voortgaande
veredeling het in ons land nog brengen kunnen.

Maar ik zie niet alleen deze gebeurtenissen met innige zelfvoldoening,
niet alleen hoe jonge lieden, van familie en een klein weinigje protectie,
stijgen tot hooge betrekkingen; maar ik zie hier, ik brei den kring
mijner beschouwingen uit; ik zie dien laister der geneeskunde ook in
andere punten, en mij dunkt zij moet den vreemdeling met spijt en wan-
hoop vervullen.

De geneeskundige wetten in ons land, moeten, volgens het zeggen van
deskundigen, een pronkstuk zijn, waarin de scherpsindigheid (bij ons in
alles zoo lastbaar) doorstraalt.

Dat patent, hoe doelmatig! hoe blijkt alleen daaruit, dat men het
der geneeskunde beseft; men zou, oppervlakkig beschouwd, meenen, dat
de rechtsgeleerdheid en de theologie met de geneeskunde gelijk stonden als
vakken van studie, en dat de advocaat en de godgeleerde ook patent
moesten hebben, de één om het regt en de ander om de zaligheid te
prediken; maar dat is die heeren niet toegestaan, en zij moeten met spijt
aanzien, dat de geneeskundige alleen de eer heeft om patent te beta-
len, net als de edele koopman, ik meen winkeliers-stand, en de zijner
ambachtslieden. Gij ziet dat de geneeskunde in allen opzichte bij ons hoog
staal aangeschreven. Wat is het niet een wijze maatregel die onlangs ten
voordele van de geneesheeren van den burgerstand is bedacht; diezelfde ge-
neesheeren die patent betalen, omdat hunne studie maar ongeveer zesduizend
gulden heeft gekost, worden te goeder trouwe in den burgerstand dien
de praktijk hun veroorzaakt, door dat ons gouvernement aan de chirurgijn-
majours, die gepromoveerd zijn, het regt heeft verleend om ook zieken uit de
burger-klasse te behandelen. Daar nu die chirurgijn-majours zijn aangesteld
en betaald worden door het gouvernement om de zieke soldaten te behan-
delen, spreekt het van zelf, dat al de tijd, die van de burgerpraktijk
overblijft, aan de zieke soldaten wordt besteed; dat dus het gouvernement
in deze zaak nog ruim zoo doelmatig handelt als met het patent. Ja, dat de
geneeskunde en de studie gewaardeerd worden in Nederland, is onbetwist-
baar. Wat zijn wij in het behandelen der krankzinnigen anders landen
verre vooruit. Wat is het provinciaal bestuur van Gelderland uitnemend
gezind tot het doen van alle verbeteringen die de wetenschap aan de hand
geeft; er wordt geen geld ontzien, want het provinciaal bestuur van Gel-
derland beseft dat het behoud van een mensch meer is dan het behoud
van geld; het beseft dat hier het moeilijkste en hoogste standpunt der
geneeskunde is, en dat de krankzinnigen het meeste hulp vereischen.

Als aan het Geldersch provinciaal bestuur voorslagen worden gedaan tot
zoodanige hulp voor krankzinnigen, welke is op de hoogte van den stand
der wetenschap in onzen tijd, o, dan is het niet ontvreden, en wijst die
niet koel terug, ontwijkt en ontvlugt die niet op alle wijzen; het overlegt,
het wikt en weegt tot dat het doel is bereikt, want menschlievendheid en
ware humaniteit, die wetenschappen en menschen cultiveert, dat is onze lens.
Zie, daar komt het nu eigenlijk van daan dat de geneeskunde in Neder-
land den lof verdient dien gij haar toezwaait. Nu komen ook buitenlanders
onze inrigtingen zien en copieeren ons; zoo saellen wij alles vooruit. Wat
de schriften betreft, ons land is klein en ter gevolge daarvan is het debiet
zoo klein, dat noch schrijver noch uitgever, het gaarne voor zijne rekening
niet wil nemen, dat hij zich de staat of meer of minder van de wetenschap als
gewaardeerd moet rekenen. Op alle wijzen zal men moeten zien, dat
andere moest terug blijven, omdat het niet mogelijk was om den dag niet ge-
schikt is.

Ik zou nog meer kunnen aanvoeren, maar ik wil uit bescheidenheid zwij-
gen, omdat ik zelf Nederlander ben, en wij Nederlanders elkander altijd
zeggen in verhandelingen en in den *Letterbode* dat wij zeer solide en zeer
bescheiden van aard zijn. Ik heb nu wel dat echte bloed niet, dat zoo pro-
motie maakt en onzen lof en onzen roem gestadig opbeurt om ze te laten
zien, (want ze is wat klein en solide van gewas) maar ik wil dan toch
ook pederig schijnen. En als een buitenlandsch blad onzen lof nu eens
opnam, dan zou het schijnen alsof de Nederlanders hunnen eigen lof
gingen vermelden.

Ik heb alleen deze regelen opgesteld om aan den schrijver van den *Lof
der geneeskunde in Nederland* te doen zien, dat hij te panningen
slechts van één professoraat te spreken, door slechts van éene academie-
plaats te spreken — door slechts van een klein deel van den lof te gewa-
gen die ons toekomt: ik heb de punten maar aangegeven, zij zijn voor
uitwerking vatbaar.

S. P. SCHELTEMA,
Stads Doctor te Arnhem.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 3 Sept. 1 El 2 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; 0 D.
Den 4 Sept. 1 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 15 Duim; 4 D.

Adverteerment.

Heden beviel een vrouw van eenen volgeschapen zoon,
M. A. R. J. van der R. T., geliefde Echtgenoot
van
Huisvrouw van
den lasten September
1839.

J. F. HANJOEL,
Gepensioneerd Kapitein

**BURGMEESTER EN WETHOUDE-
REN DER STAD WAGENINGEN** maken
bij deze bekend:
Dat de **AANBESTEDING VAN HET OPMAKEN
EN VERDIEPEN DER SCHEEPHAVEN** te
WAGENINGEN, ingevolge de ter lezing gelegde Bestekken
en Voorwaarden, kenbaar gemaakt in de *Staats-, Nijmeegsche en Arn-
hemsche Couranten*, zal plaats hebben op het Raadhuis te Wageningen
op **Dinsdag den 10den September 1839**, des middags ten 12 ure, en
dat de aanvijzing in loco 's Maandags vóór de Aanbesteding zal ge-
daan worden.

Wageningen, den 2den September 1839.
Burgemeester en Wethouders voornoemd
VAN DE GRAAFF.
Ter ordonnantie van gezellen
Do Stads-Secretaris
VAN DAALEN.

Op Dingsdag den 10den September 1839, des mor-
gens om 9 uur, ten huize van den Kastelein **W E I J N**,
in het Heeren-Logement te **Doesborgh**, **F I N A L E**
VERKOPPING van het Riddermatig **GOED**,
de **W A S K A A R S E N**, met daartoe
behoorende **GEBOUWEN, TUINEN,**
**BOOMGAARDEN, PLANTAADJEN, VIJ-
VERS, TIENDEN, JAGT, VISSCHERIJ** op den
Ouden IJssel en verdere **REGALIEN** en **REGTEN**.

Voorts het daaraan schietende **LANDGOED** en **HEE-
RENHUIS TELLIG**, en wijders nog een aantal
**BOUWPLAATSEN, HOFSTEDEN, U I-
TERWAARDEN, BOUW- en WEIDELAN-
DEN, OPGAANDHOUT**, waaronder zeer zwaar
EIKEN, geschikt tot Scheepsbouw, tot Molenaassen, enz.
— uitgestrekte **AKKERMAALS-BOSSCHEN**, deels
met tien- en negen-jarigen Aanwas, en voorts, telken jare, eenen
aanzienlijken bouw opleverende; gelegen in de Provincie *Gelder-
land*, kanton *Doesborgh*, onder *Hoog-Keppel*, *Drempt*, *Eldrik*
en *Oldbergen*; te zamen, volgens het Kadaster, groot 433 Bun-
ders, 46 Roeden, en 43 Ellen (makende ruim vijfhonderd Rijnland-
sche morgens) daarendar niet begrepen de **TIENDEN** en
de **VISSCHERIJ**.

Deze goederen, in 51 koopen verdaeld, zijn op den 27den Augus-
tus 1839 ingezet op f 201,452.
De aanvijzing zal gedaan worden door den Werkbaas op den
Ulegas, **M. J. MEIJERINK**.
Voorts drie Kapitale **HEEREN-HUIZEN** in de
Beitel- en Koopoorststraten, ingezet respectivelijk op f 3,500, op
f 2,250 en op f 1,780, en eindelijk nog eens **BANK** in de
Grote Kerk te *Doesborgh*, ingezet op f 165.
Alles breder bij de Verkoopers **A. E. T. S. EN L. A. M.
B. B. E. C. H. T. S.** te *Doesborgh*.

Narigten zijn te bekomen te *Arnhem* bij den
Heer **M. J. M. DE KEMPEN AER**,
te *Zulphen* bij de Heeren **M. L. A. J.
W. BARON SLOEF** en **Mr. J. L.
S. T. E. N. L. A. C. K.**, en te *Doesborgh*
bij den Heer **B. T. A. C. K.**; voorts ook op
het kantoor van den Notaris **Mr. W. C.
H. E. T. J. E. N.**, te *Doesborgh*, alwaar inza-
ge is te nemen van de koopsvoorwaarden.

De Notaris **W. D. VAN ROGGEN**, te *Wij-
chen*, zal, op Woensdag den 18den September 1839, des na-
middags ten 3 uur, ten huize van **J. VERHEIJEN**,
te *Hermum*, in deel openbaar, op hoogen doez inzatten, om op eenen nader
te bepalen dag sijnmaal te worden verkocht:
Een perceel **W. E. I. L. A. N. D.**, *Piekenbroek* genaamd,
gelegen onder *Ewijk*, groot 30 Bunders, 69 Roeden en 10 Ellen,
bekend bij het Kadaster onder Sectie *C. N. 49* tot en met *54*,
voorts *N. 79* tot en met *N. 82*; — zoo in perceelen als in massa.

Op Maandag den 16den September 1839 en volgende dagen,
zal, ten huize van den Heer **VAN ZIJLL DE JONG**,
aan den Kerkweg te *Velp*, te beginnen des morgens om 9 ure,
ten overstaan van de Notarissen **G. O. D. E. F. R. O. Y** en
S. W. H. VAN ROSENTHAL, erfhuuswijze en op or-
donnaantie van den 18den September 1839, worden verkocht:
Een Inboedel, bestaande hoofdzakelijk in: *Mahonij-
kenn*, twee moderne *M. E. U. B. E. R. T. U. K.*
Siergels, twee *Piedestal- en Kookkagchels*,
een *Smerald*, twee *Floerkleeden*, twaalf à veertien vel ge-
vulde *Bedden*, twee *Dekens*, *Ledekanten*; eene aan-
zienlijke partij *Indische- en Japansche*
en *S. A. K. S. I. S. O. R. I. J. S. C. H. E. I. N.*, *Rariteiten*,
fijne Damasten Tafelstallen en *andere Koper-, Tin-, IJzer-,
Glas-, Engelsch- en ander Aardappelen, Stoelen en
Tafels*. Eene partij *Boeken*, waaronder *W. E. N. N. A. R. V. e. r. d. e. l. a. n. d.*
sche Geschiedenis en *Vervolgen*, het *Staatsblad* tot 1831 compleet,
Cats en andere goede *Werken*; voorts de *inwendige betimmering* van
eene *Boven- en twee Achterkamers*, en *elf perceelen* zeer voordee-
lig te *Veld* staande **A. A. R. D. A. P. P. E. L. E. N.**
Alles te zien *Vrijdag en Zaterdag* den
13den en 14den *September* 1839, van des
morgens 10 tot des namiddags ten 5 ure.

VERKOPPING eener aanzienlijke
VERZAMELING van **POTGE-
GENWASSEN**, waaronder **ORANJE-
en GRANAAT-BOOMEN**, in het
Heeren-Logement te Velp, op den 7den September 1839, des namiddags
om 4 uur, ten overstaan van den Notaris **VAN ROSENTHAL**.

KONINKLIJK OCTROOI
FABRIJK VAN SNELKAGCHELS.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne geachte Stad- en Landgenooten
te berigten, dat hij in voorraad vervaardigd heeft eene aanzienlijke partij
van zijn geslepen **KAGCHELS** met **TOEBEHOREN**.
Deze kagchels zijn in de beste en voortaanste *Quitsche* Fabrieken ge-
teit, en daardoor is de ondergeteekende in de gelegenheid te zijn de
gangers op de meest goedkoopste wijze te kunnen bedienen. Hij kan
dus met het volkomenst vertrouwen aanbevelen, en eene uitmuntende
en prompte behandeling verzekeren.

Arnhem, den 3den September 1839.
J. F. GÖRRIS,
Oeverstraat, Wijk B, No. 33.

J. OORBAND,
in de Bakkerstraat te Arnhem,

berigt zijne geëerde Begunstigers, dat hij weder voorzien is van beste
Engelsche **PATENT-WASKAARSEN**, van 3, 4, 5, 6
en 8 in een pond; alsook **RIJTUIG-KAARSEN**. De on-
dervinding heeft het mijnen vroegeren Begunstigers genoeg bewezen, dat de-
ze *Waskaarsen* zeer helder branden en niet afschoopen. Hij acht daarom al-
le verdere aanprijzing overbodig. — De prijzen zijn f 1,20 het Engelsche
pond, en, 10 ponden tegelijk nemende, f 1,10 het pond.

VOORDEELIG BERIGT VAN WASKAARSEN.

ENGBLSCHES PATENT-WASKAARSEN.
(*Bougie etoile*) per enkel pond ad f 1,00; per 5 Nederlandsche punden 95
cents; **DIAPHANE- of TRANSPARANT- W A S -
K A A R S E N** ad f 1,35 het Nederlandsche pond; **HOLLAND-
SCHE WASKAARSEN** ad f 1,40 per Nederlandsch
pond.

Opgemelde soorten zijn, in alle nummers, te bekomen in het **GALAN-
TERIE-MAGAZIJN** van **S. L. JACOB**, bij de
Velperpoort, te *Arnhem*.

+++ Een **JONG MENSCH** van 20 jaren, van goede
+ familie en van onbesproken gedrag, zag zich gaarne als
+ **LEERLING** geplaatst in een **TABAKS- en
F. A. I. R. E.**, liefst in de provincien *Direcht* of *Holland*. Hiertoe in-
clinerende, gelieve men zich met franco-brieven te adresseren bij den
Boekdrukker **C. A. THIEME**, te *Arnhem*.

Rijtuigen te Koop!

Bij toeval zijn uit de hand te koop vijf zeer goede
allen zoo goed als nieuw; te weten: een **PHAE-
TON**, een **CALICUT**, een **PHAE-
TONS**, en een **KOETS**. Allen zijn in de beste orde en te be-
vragen bij den Staatshouder **J. P. FLORUSSEN**, op de
Steenstraat te *Arnhem*.

TE KOOP

Eene zeer net bewerkte, geschilderde en behoorlijk bekleede
**PHAE-
TON**, voor een of twee paarden. — Te bevr-
gen bij **G. BEEKMAN**, Mr. Smid in de *Oer-
straat* te *Arnhem*.

een zeer goed bekleede **PHAE-
TON**, oud 5 jaar oud, te koop op de *Wijk Ommerschot*, bij *Velp*.

+++ Er is verloren eene bruine, gesneden, ruigharige **TEEF**,
+ grinsachtig aan den Kop, de Voorpoten eene **Klaauw** uit
+ en de andere eene streep boven de nagels, oud 5 jaar. Die
haar teregt brengt zal f 5 tot belooning genieten. — Adres bij den *Uitgever*
dezer *Courant*.

BAL
op Donderdag den 5den September 1839, bij **E. LUKMAN**.
De Barriere zal tot 1 ure geopend blijven.